Załącznik do uchwały Nr 2/2011
Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Poznania
z dnia 14 czerwca 2011 r. w sprawie wniosku
o nieudzielenie absolutorium Prezydentowi
Miasta Poznania za 2010 rok

OPINIA
Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Poznania
o wykonaniu budżetu Miasta Poznania za 2010 rok

W dniu 31 marca 2010 r. Komisja Rewizyjna otrzymała sprawozdanie Prezydenta Miasta Poznania z wykonania budżetu miasta Poznania za 2010 r. oraz informację o stanie mienia komunalnego Miasta Poznania na dzień 31 grudnia 2010 r.

Przedmiotem rozpatrzenia przez Komisję Rewizyjną były również: 1) sprawozdanie finansowe Miasta Poznania za rok 2010, 2) opinia i raport niezależnego biegłego rewidenta z badania łącznego sprawozdania finansowego Miasta Poznania za rok 2010, 3) uchwała Nr SO-0954/47/19/2011 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu wraz z informacją o stanie mienia i objaśnieniami Miasta Poznania za 2010r., 4) opinie komisji Rady Miasta Poznania 5) szczegółowe pisemne i ustne wyjaśnienia Skarbnika Miasta Poznania oraz dyrektorów poszczególnych wydziałów Urzędu Miasta Poznania.

Komisja analizując przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Poznania za 2010 r. stwierdziła, że odpowiada ono ustawowym wymogom szczegółowości, tj. przedstawiono je w szczegółowości nie mniejszej niż w uchwale budżetowej. Jednak przedstawione w części opisowej i tabelarycznej wyjaśnienia wymagają uszczegółowienia w trakcie prac nad wnioskiem absolutoryjnym.

Komisja prowadziła prace związane z przygotowaniem odpowiedniego wniosku oraz opinii na temat wykonania budżetu Miasta Poznania za rok 2010 w okresie od 26 kwietnia do 14 czerwca 2011 r.

W tym czasie Komisja przeprowadziła szczegółową analizę w zakresie realizacji dochodów budżetowych, a także wydatków we wszystkich działach z podziałem na wydatki bieżące oraz wydatki majątkowe.

Komisja zapoznała się z prezentacją graficzną przedstawiającą porównanie wykonania budżetu Miasta Poznania za rok 2009 z planem oraz wykonaniem budżetu Miasta Poznania

na rok 2010 w takich zakresach jak: dochody, podatki i opłaty, wydatki oraz prezentacją graficzną przedstawiającą poziom zadłużenia 2005–2010 i zadłużenie na koniec 2010 r.,

Komisja Rewizyjna dodatkowo, w związku z powstałymi w trakcie swoich prac pytaniami i wątpliwościami odnoszącymi się do wykonania budżetu, zapoznała się z następującymi dokumentami przedłożonymi na prośbę członków Komisji:

1) harmonogramem zamówień publicznych – Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna,
2) zestawieniem inwestycji Zarządu Komunalnych Zasobów Lokalowych w latach 2004–2010 „Renowacje kamienic i termomodernizacje", *maj 2011*,
3) zestawieniem wydatków inwestycyjnych poniesionych w latach 2007-2010 na wymienionych zadaniach,
4) pismem z dnia 11 maja 2011 r. (GKM.V/7003-43/11) Zastępcy Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej UMP ds. infrastruktury technicznej zawierającym wyjaśnienia dotyczące zadania „GKM/ZDM/185 Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z budową dróg i chodników na terenie os. Ks. Skorupki ",
5) pismem Dyrektora Wydziału Kultury i Sztuki UMP z dnia 18 maja 2011 r. (KSz.I/3041-2-7/11), zawierającym harmonogram działań, jakie podjęli dyrektorzy: Biblioteki Raczyńskich i Centrum Kultury ZAMEK, mających na celu rozpoczęcie realizacji zadań inwestycyjnych: „Rozbudowa Biblioteki Raczyńskich" i „Przebudowa Sali Wielkiej celem efektywnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego",
6) pismem Dyrektora Wydziału Gospodarki Nieruchomościami UMP z dnia 23 maja 2011 r. (GN.VII/07171-27/09) informującym o etapach realizacji projektu „rewitalizacji fortów komunalnych",
7) pismem Dyrektora Wydziału Gospodarki Nieruchomościami UMP z dnia 24 maja 2011 r. (GN.V/3036-1/2011) zawierającym informację na temat zwiększeń w ciągu roku planów wydatków bieżących w dziedzinie gospodarowania nieruchomościami,
8) pismem Zastępcy Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich w Poznaniu ds. inwestycji z dnia 24 maja 2011 r. zawierającego wyjaśnienia w zakresie: 1) przebudowy węzła komunikacyjnego „RONDO KAPONIERA", 2) zadania GKM/ZDM/405 – Fontanna na Pl. wolności,
9) pismem Skarbnika Miasta Poznania z dnia 24 maja 2011 r. (BA I 3037 – 2/11) stanowiącym wyjaśnienia na pytania zadane przez Komisję Rewizyjną,

10) pismem Skarbnika Miasta Poznania z dnia 27 maja 2011r. (BA I 3037 – 2/11) przekazującym materiał uzupełniający w nawiązaniu do pisma z dnia 24 maja stanowiącym wyjaśnienia w odpowiedzi na pytania zadane przez Komisję Rewizyjną,
11) pismem Zastępcy Dyrektora Wydziału Oświaty z dnia 30 maja 2011r. (OW.I/3026 – 17/11) zawierającym zestawienie wykonania wydatków placówek oświatowych w 2010r.
12) pismem Skarbnika Miasta Poznania z dnia 31 maja 2011r. (BA I 3037 – 2/11),
13) pismem Dyrektora Poznańskich Ośrodków Sportu i Rekreacji z dnia 1 czerwca 2011r. zawierającym kopię umowy zawartej pomiędzy POSiR i firmą MYMUSYC Group Sp. z o.o. z dnia 19.07.2010r. wraz z fakturą potwierdzającą wykonanie usługi,
14) pismem Zastępcy Dyrektora Wydziału Gospodarki Nieruchomościami ds. finansowych z dnia 2 czerwca 2011r. (GN.V/3023-9/11).

Komisja Rewizyjna analizowała otrzymane dokumenty posiłkując się wyjaśnieniami udzielanymi przez Skarbnika Miasta Poznania, Dyrektorów i przedstawicieli następujących wydziałów Urzędu Miasta Poznania: 1) Budżetu i Analiz, 2) Finansowego, 3) Oświaty, 4) Kultury i Sztuki, 5) Gospodarki Nieruchomościami, 6) Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, 7) Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej, 8) Biura Koordynacji Projektów, 9) Kultury Fizycznej, 10) Biura Promocji Miasta, 11) Ochrony Środowiska, 12) Informatyki, 13) Urbanistyki i Architektury, 14) Biura Nadzoru Właścicielskiego, 15) a także wyjaśnieniami dyrektorów i przedstawicieli takich jednostek jak: 1) Zarządu Dróg Miejskich w Poznaniu, 2) Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu, 3) Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, 4) Poznańskich Ośrodków Sportu i Rekreacji.

DANE OGÓLNE

Budżet Miasta Poznania na 2010 rok został przyjęty Uchwałą Rady Miasta Poznania z dnia 22 grudnia 2009 r. Przed zmianami kwota dochodów wynosiła 2.381.983.560 zł, a kwota wydatków 3.222.311.506 zł. Po uwzględnieniu zmian w ciągu roku, ostatecznie plan dochodów zamykał się kwotą w wysokości 2.564.233.080,07 zł a wydatków kwotą 3.449.255.374,07 zł. W roku 2010 dochody wykonano w kwocie 2.442.487.277,43 co stanowi 95,2% planu, a wydatki w kwocie 2.946.734.086,50 tj. na poziomie 85,4% planu.

DOCHODY

Jak już wspomniano dochody miasta ogółem w roku 2010 zostały zrealizowane na poziomie 95,2% planu. Wykonanie dochodów bieżących wyniosło 2.206.223.294,83 zł (97,4% planu), natomiast wykonanie dochodów majątkowych 236.263.982,60 zł (78,8% planu).

Na niższe wykonanie dochodów Miasta wpływ miały przede wszystkim niższe niż zaplanowano dochody z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (90,6% planu), podatku od środków transportowych (80,6% planu), wpływów z usług z działu transport i łączność (96,3 procent planu), wpływów z różnych dochodów w dziale gospodarka komunalna i ochrona środowiska (5,4% planu), opłat adiacenckich i planistycznych (32,8% planu), wpływów z różnych dochodów (42,5% planu).

W zakresie dochodów majątkowych niskie wykonanie dotyczyło przede wszystkim wpływów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (52,1% planu), wpływów ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, dotyczące dochodów majątkowych (66,13% planu) oraz dotacji celowych i wpływów z tytułu pomocy finansowej otrzymanych na zadania realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego (44,8% planu).

Należy odnotować, że niskie wykonanie dochodów bieżących wystąpiło również w pozycji: środki pochodzące ze źródeł zagranicznych i budżetu Unii Europejskiej 62,9%.

PRZYCHODY

W 2010 roku Prezydent Miasta Poznania korzystając z upoważnienia zapisanego w §12 uchwały w sprawie budżetu miasta Poznania na rok 2010 zaciągnął pożyczki i kredyty oraz wyemitował obligacje na łączną kwotę zł 545.559.708,74 (61,7% planu).

Na ogólną wielkość przychodów złożyły się:

- pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w kwocie zł 500.000,00 (20,2% planu),
- obligacje komunalne w kwocie 300.000.000,00 zł (62,5 % planu)

oraz kredyty:

- zagraniczny kredyt bankowy w walucie polskiej (EBI) w kwocie 180.000.000,00 zł (100,0% planu),
- krajowy kredyt bankowy (ING BANK + BRE BANK) w kwocie 65.000.000,00 zł (34,0% planu),
- krajowy kredyt bankowy (BGK – środki w ramach programu FRIK) 59.708,74 (100,0 % planu).

W 2010 r. Prezydent Miasta Poznania skorzystał również z upoważnienia zapisanego w §15 ust. 4 uchwały w sprawie budżetu miasta Poznania na rok 2010 umożliwiającego skorzystanie z kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku budżetowego przejściowego deficytu budżetu, zaciągając kredyt krótkoterminowy do kwoty 180.502.437,75 zł. Ponadto w okresie budżetowym Miasto zrealizowało przychody:

- z tytułu spłaty udzielonych przez Miasto pożyczek w wysokości 4.080.285,10 zł.
- z tytułu prywatyzacji Dalki Poznań SA oraz zachodnie TBS sp. z o.o. na łączoną kwotę 120.018.360,00 (100% planu)

Do celów zbilansowania budżetu posłużyły przychody z tytułu wolnych środków z lat ubiegłych w wysokości 67.052.881,27 zł.

ROZCHODY

W roku 2009 Prezydent Miasta Poznania dokonał spłaty kredytów, pożyczek, wykupu kolejnej serii obligacji oraz udzielił pożyczek, łącznie wydatkując na wszystkie rozchody z budżetu Miasta kwotę w wysokości 154.796.627,95 zł (91,2 % planu).

WYDATKI

Wydatki budżetu Miasta Poznania w roku 2010 zostały zrealizowane w wysokości 2.946.734.086,50 zł., czyli - jak wyżej podano - wykonano plan w 85,4%. Wydatki majątkowe wykonano łącznie w kwocie 872.598.332,02 zł., co stanowiło 73,4% planu. Wydatki bieżące wykonano w kwocie zł 2.074.135.754,48 zł. a więc w 91,8% planu. Biorąc pod uwagę plan wydatków na 31.12.2010 r. zaplanowane wydatki nie zostały zrealizowane w wysokości 502.521.287 zł. W ramach tej kwoty 37 % niezrealizowanych wydatków dotyczyło wydatków bieżących a 63% wydatków majątkowych.

DEFICYT BUDŻETOWY

Rok budżetowy 2010 zamknął się deficytem w wysokości 504.246.809,07 zł (dla porównania deficyt w roku 2009 wyniósł 337.758.913,02 zł).

ZADŁUŻENIE MIASTA

W stosunku do roku poprzedniego zadłużenie miasta z tytułu pożyczek, kredytów oraz wyemitowanych obligacji na koniec roku 2010 zwiększyło się o 50,5% i wyniosło 1.174.121.858,44 zł (w roku poprzednim 780.014.205). Wskaźnik zadłużenia na koniec roku w stosunku do zrealizowanych dochodów wyniósł 48,1%, a po dokonaniu ustawowych wyłączeń (zgodnie z art. 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych) osiągnął 44,9 %. Wskaźnik obsługi zadłużenia w stosunku do zrealizowanych dochodów wyniósł 7,5%.

OCENY I WNIOSKI

1. Ocena przedłożonego sprawozdania z wykonania budżetu, sprawozdania finansowego oraz informacji o stanie mienia komunalnego.

1.1 Sprawozdanie z wykonania budżetu

Analizując przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Poznania za 2010 r. Komisja stwierdziła, że odpowiada ono ustawowym wymogom szczegółowości tj. przedstawiono je w szczegółowości nie mniejszej niż w uchwale budżetowej.

W trakcie prac komisji w ramach procedury absolutoryjnej stwierdzono jednak, że w szczególności opisowa część sprawozdania z wykonania budżetu winna dawać możliwość pełnej oceny przyczyn niewykonania poszczególnych pozycji budżetowych. Przykładowo jeśli więc zanotowano niższe od planowanych wpływy z usług w ramach dochodów budżetu to niewystarczające jest wyjaśnienie, iż wynika to z niższych o 4,7 mln wpływów z odpłatności za bilety komunikacji miejskiej. Należałoby w tym miejscu wyjaśnić prawdopodobną przyczynę spadku wpływów z tego tytułu odnoszącą się choćby do struktury sprzedaży biletów, liczby osób korzystających z komunikacji publicznej itd. Niepełne

wyjaśnienia dotyczące powodów niewykonania poszczególnych pozycji budżetowych zmusiły Komisję do wydłużonej pracy nad sprawozdaniem obejmującej formułowanie licznych pytań uszczegóławiających.

Ponadto istotny fragment sprawozdania z wykonania budżetu, a mianowicie załącznik nr 10 obrazujący stopień zaawansowania realizacji wieloletnich programów inwestycyjnych, nie spełnia kryterium rzetelności.

Zawarte we wspomnianym wykazie dane są w wielu miejscach niespójne zarówno z aktualną Wieloletnią Prognozą Finansową oraz z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym na lata 2010-2014. Niektóre wskazane okresy realizacji inwestycji są nieaktualne, bądź wprost błędne. Takie ujęcie danych wprowadza w błąd sugerując np., że dana inwestycja została już ukończona (wpisano okres realizacji do 2010 r.) podczas gdy jest to nieaktualne, a sama inwestycja jest nadal realizowana. W niektórych przypadkach błędnie oznaczono lata rozpoczęcia inwestycji. Niespójności i błędy dotyczą także kwot realizacji inwestycji oraz określenia ich zakresów rzeczowych. Z niektórych pozycji można wnioskować, że obejmują one pełną realizację inwestycji podczas gdy chodzi jedynie o prace projektowe. W innych pozycjach są wyraźne opisy, że zakres rzeczowy obejmuje jedynie fazę projektową. Błędy i niespójności dotyczą 35 na 90 wymienionych w wykazie pozycji. Poniżej wskazano wykryte niespójności i błędy w poszczególnych pozycjach wykazu:

-**GKM/ZDM/2012 - Rozbudowa ulic: Węgorka-Ptasia-Rumuńska-Wałbrzyska-Marcelińska.** Niespójność okresu realizacji inwestycji i kwoty łącznych nakładów na inwestycję z Wieloletnią Prognozą Finansową. W wykazie termin do 2011 r. za 49.503.107 zł., w WPF realizacja za kwotę 44.499.100 zł. do 2012 r.

- GKM/ZDM/2002 - ulica Polska-Bułgarska -etap II - ul. Bułgarska od Marcelińskiej do Grunwaldzkiej. Niespójność kwoty łącznych nakładów z WPF. W wykazie łącznie inwestycja ma kosztować 50.500.000 zł., z czego w 2010 wydano 733.495 zł., w WPF zapisano natomiast kwotę 45.500.000 z czego plan na rok 2011 wynosi 41.500.000 zł.

- GKM/ZDM/370 - przebudowa wiaduktu Górczyńskiego wschodniego z ul. Ściegiennego. Niespójność okresu realizacji z WPF. W wykazie zapisany okres realizacji 2010-2014 r., w WPF zapisano 2011-2013 r.

- GKM/ZDM/3672 - budowa ul. Nowej Naramowickiej na odc. od węzła Naramowicka do torów PKP. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. W wykazie zapisano 2008-2014 r. za 153.966.137 zł., w WPF zapisano 2008-2015 za 85.966.100 zł.

- GKM/ZDM/377 - budowa układu drogowego ronda Malwowa-Skórzewska-Złotowska. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. W wykazie zapisano 2007-2010 r. za kwotę 9.635.630 zł., w WPF zapisano 2007-2011 r. za 9.421.600 zł.

- GKM/ZDM/379 - przebudowa ul. Grunwaldzkiej do układu dwujezdniowego od Smoluchowskiego do Malwowej. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF, brak zaznaczenia zakresu rzeczowego (projekt). W wykazie 2009-2011 r. za 6.061.341 zł., w WPF 2009-2012 r. za 35.622.641 zł.

GKM/ZDM/302 - przebudowa wiaduktu Antoninek w ciągu ul. Warszawskiej. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF i WPI. W wykazie 2007-2013 r. za 173.188.000 zł., w WPF 2007-2012 r. za 138.609.000 zł., w WPI (2010-2014) do 2012 r. za 182.438.000 zł.

GKM/ZDM/417 - budowa węzła drogowego DĘBIEC. Niespójność okresu realizacji z WPF. W wykazie 2009-2014 r. a w WPF 2009-2016 r.

GKM/ZDM/5901 - budowa fragmentu III ramy komunikacyjnej od ul. Hetmańskiej do ul. Krzywoustego oraz budowa przedłużenia ul. Hetmańskiej od ronda Żegrze do III ramy komunikacyjnej. Błąd w zapisie terminu realizacji. W wykazie notuje się ją od roku 2007 r. podczas gdy faktycznie jest realizowana od 2004 roku. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. W wykazie 2007-2012 r. za 154.930.612 zł., w WPF 2007-2011 r. i 2016-2018 r. za 153.500.758 zł.

GKM/ZDM/1902 - Budowa dwujezdniowej ul. Nowe Zawady etap II - od Głównej do Podwale. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. W wykazie 2007-2010 r. za 84.138.972 zł., w WPF 2007-2011 r. za kwotę 89.134.000 zł.

GKM/ZDM/47 - modernizacja ul. Obornickiej od Ronda Obornickiego do ul. Kurpińskiego i etap II do wiaduktu. Brak oznaczenia zakresu rzeczowego (projekt).

Niespójność okresu realizacji z WPF. Z wykazu wynika że inwestycja była realizowana w latach 2009-2010 za kwotę 131.516 zł w stosunku do zaplanowanego 1,5 mln zł, wg. WPF inwestycja jest realizowana w latach 2009-2011 za kwotę 1,5 mln złotych.

GKM/ZDM/418 - Przebudowa utwardzonych ulic wojewódzkich i powiatowych . Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. Według wykazu realizacja w latach 2008-2014 za kwotę 47.058.570 zł., wg. WPF w latach 2008-2015 za kwotę 62 798 570,00 zł.

GKM/ZDM/54 - ul. Arybiskupa Dymka. Błąd w zapisie terminu realizacji - inwestycję rozpoczęto w roku 2005, według wykazu w roku 2007. Niespójność terminu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. Wedle wykazu inwestycja zrealizowana w latach 2007-2010 w kwocie 12.200 zł. przy zaplanowanych 5.563.772 zł., według WPF inwestycja realizowana w latach 2007-2011 za kwotę 5.456.900 zł.

GKM/ZDM/33 - Rozbudowa Systemu Sterowania Ruchem. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. Wg. wykazu lata 2007-2014 za kwotę 152.374.838 zł, wg. WPF w latach 2007-2015 za kwotę 150 374 838,00 zł.

GKM/ZDM/39 - Budowa dróg rowerowych. Niespójność okresu realizacji z WPF. W wykazie lata 2002-2014, w WPF lata 2002-2015.

GKM/ZDM/39 - Opracowanie koncepcji układów komunikacyjnych projekty i studia wykonalności. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. Według wykazu lata 2000-2014 za kwotę 16.555.029 zł., według WPF lata 2000-2015 za kwotę 19.555.029 zł.

GKM/ZDM/454 - Spalarnia odpadów - drogi dojazdowe, skrzyżowania: Bałtycka Janikowska, Gdyńska - przejazd kolejowy. Niespójność zakresu rzeczowego, okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. Według wykazu realizacja w latach 2011-2014 za kwotę 120.000.000 zł., wedle WPF w latach 2011-2016 za kwotę 70.000.000 złotych, obejmująca inny zakres rzeczowy.

GKM/ZDM/451 - Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej Poznania poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych w obszarze Poznańskiego Centrum Logistycznego Franowo-Żegrze. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. Według wykazu realizacja w latach 2009-2014 za kwotę 111.176.800 zł., według WPF w latach 2009-2018 za kwotę 67.676.800 zł.

OW/OW/53 - Budowa szkoły podstawowej z salą gimnastyczną - Strzeszyn. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. Według wykazu realizacja w latach 2002-2010 za kwotę 29.007.900 złotych, według WPF realizacja w latach 2006-2011 za kwotę 26.007.900.

GKM/ZOZ/1 - Budowa szpitala ZOZ Poznań-Nowe Miasto. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. Według wykazu realizacja w latach 1981-2014 za kwotę 275.584.604 zł., według WPF w latach 1981-2011 za kwotę 274.744.604 zł.

ZSS/ZOZ/7 - Budowa Szpitala Zakaźnego w Poznaniu. Niespójność okresu realizacji z WPF. Według wykazu realizacja przewidziana na lata 2005-2010, według WPF realizacja w latach 2005-2011.

OW/OW/142 - Budowa świetlicy - Ogród Jordanowski nr 2. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. Według wykazu realizacja w latach 2008-2010 za kwotę 1.732.000 zł, według WPF w latach 2008-2011 za kwotę 1.683.700 zł.

GKM/ZDM/185 - Os. Skorupki - Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej wraz z budową dróg i chodników. Błędne dane dotyczące terminu rozpoczęcia inwestycji. Inwestycja rozpoczęta w 2007 roku, nie w 2009 jak w wykazie. Brak właściwego oznaczenia zakresu rzeczowego. Niespójność okresu realizacji z WPF. Według wykazu realizacja w latach 2009-2010, według WPF w latach 2009-2011.

GKM/ZDM/350 - Budowa kanalizacji deszczowej Szczepankowo Spławie etap I . Niespójność okresu realizacji z WPF. Wedle wykazu realizacja inwestycji w latach 2007-2013, wedle WPF w latach 2007-2016.

GKM/ZDM/358 - Budowa kolektora deszczowego Łacina. Niespójność okresu realizacji z WPF. Według wykazu lata 2006-2011, według WPF lata 2006-2012.

GKM/ZDM/1841 - Budowa kolektora deszczowego "Nowa Bogdanka" - dokumentacja projektowa. Błędne oznaczenie kwoty łącznych nakładów finansowych, niespójne z oznaczeniem zakresu rzeczowego inwestycji. Zakres oznaczony jako dokumentacja projektowa, tymczasem wymieniona kwota 69.300.000 obejmuje całość kosztów realizacji inwestycji. Z tego błędu wynika niespójność kwoty z WPF - kwota 2.110.000 zł. dotycząca dokumentacji projektowej.

GKM/ZZO/330 - Rozbudowa i modernizacja miejskiego składowiska odpadów komunalnych. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. Według wykazu realizacja w latach 2005-2014 za kwotę 90.169.919 zł, według WPF realizacja w latach 2005-2020 za kwotę 39.865.215 zł.

GKM/ZUK/348 - Modernizacja szaletów miejskich. Błędnie opisany rok rozpoczęcia inwestycji - powinno być 2007 a nie 2010.

KSZ/TPOL/3 - Rozbudowa budynku Malarni i zaplecza sceny. Niespójność kwoty łącznych nakładów z WPF. W wykazie 2,6 mln zł., według WPF 3.764.370 zł.

KSZ/ZAMEK/98 - Przebudowa Sali Wielkiej CK Zamek. Niespójność terminów początkowych i końcowych inwestycji, a także kwoty łącznych nakładów z WPF. W wykazie realizacja inwestycji w latach 2007-2011 za kwotę 19.931.148 zł, według WPF w latach 2010-2012 za 19.938.510 zł.

KSZ/BIRACZ/19 - Rozbudowa Biblioteki Raczyńskich. Błędne oznaczenie daty rozpoczęcia inwestycji - powinno być 2003 a nie 2007. Oznaczenie dotychczas poniesionych nakładów niezgodne ze sprawozdaniami z wykonania budżetów z lat ubiegłych. Niespójność okresu realizacji inwestycji z WPF. Według wykazu 2007-2011, według WPF 2007-2012.

KSZ/1 - Odbudowa zamku Przemysła. Niespójność okresu realizacji inwestycji z WPF. Według wykazu lata 2010-2013, według WPF lata 2012-2013.

GN/GN6 - Rewitalizacja terenów fortów komunalnych. Niespójność okresu realizacji i kwoty łącznych nakładów z WPF. Według wykazu realizacja w latach 2009-2010 za łączną kwotę 1.590.000 zł., według WPF realizacja w latach 2009-2012 za łączną kwotę 990.400 zł.

KF/KF/8 - Budowa wielofunkcyjnej hali sportowej przy ul. Pułaskiego. Brak właściwego opisu zakresu rzeczowego inwestycji (projekt). Brak umocowania w innych dokumentach wymienionej kwoty 4,6 mln (w WPI jest 1,6 mln). Niespójność informacji o wydatkowanych do końca 2010 roku środkach z wykazem wydatków majątkowych zawartym w sprawozdaniu z wykonania budżetu.

KF/POSIR/3 - Modernizacja Stadionu Miejskiego. Niespójność okresu realizacji inwestycji z WPF. Według wykazu lata 2001-2010, według WPF lata 2001-2011.

Wymienione błędy przesądzają o ocenie jakości przedstawionego sprawozdania z wykonania budżetu. Wyjaśnienia Skarbnika Miasta Poznania nie wpływają na opinię co do rzetelności sporządzonego dokumentu. Ostatecznie Komisja ocenia jako nierzetelne sprawozdanie z wykonania budżetu miasta za 2010 r..

1.2 Sprawozdanie finansowe

Komisja pozytywnie opiniuje natomiast w sensie formalno-księgowym sprawozdanie finansowe po zapoznaniu się z opinią biegłego rewidenta oraz wysłuchaniu jego wyjaśnień i odpowiedzi na pytania członków Komisji.

1.3 Informacja o stanie mienia komunalnego

Komisja pozytywnie opiniuje również w sensie formalno-księgowym przedłożoną informację o stanie mienia komunalnego.

2. Ocena wykonania budżetu

2.1 Dochody

Komisja wskazuje na niezadowalający procentowy poziom wykonania dochodów miasta w 2010 r. (95,2%). Jest to ex aequo z rokiem 2002 najniższy procentowy poziom wykonania dochodów miasta w ciągu 10 lat. Z 10 największych polskich miast Poznań znajduje się na 7 miejscu pod względem procentowego wykonania dochodów za rok 2010. W ujęciu kwotowym wykonanie dochodów w roku 2010 kontynuuje niepokojący trend stagnacji dochodów miasta, które od roku 2008 wzrosły jedynie o 2,7%. Powoduje to zjawisko istotnego, szczególnie widocznego w roku 2010, rozwarstwienia się dochodów i wydatków miasta. Stagnacja dochodów jest po części wynikiem polityki kształtowanej przez władze miasta. Niższe od planowanych dochody z tytułu np. podatku od środków transportowych (80,6% planu) są wynikiem wysokiego - w stosunku do gmin ościennych - poziomu opłat. Dowodem na to jest dokonane obniżenie tego podatku, co już wpłynęło na znaczny wzrost dochodów z tego tytułu w roku 2011.

Niższe od zaplanowanych wpływy z usług w dziale transport i łączność (96,2% planu) są efektem braku odpowiedniej polityki promocji transportu publicznego.

Niższe wpływy ze sprzedaży działek pod inwestycje (7,1% planu) czy sprzedaży mieszkań i lokali użytkowych w trybie przetargowym (57 % planu) są w znacznej mierze efektem błędnych założeń podczas organizowania przetargów.

Polityka miasta w niedostatecznym stopniu koncentruje się na maksymalizacji dochodów miasta, w szczególności we wskazanych dziedzinach, w których tego typu możliwości nie są wykorzystywane.

Komisja w tym kontekście negatywnie odnosi się do poziomu wykonania dochodów miasta w roku 2010.

2.2 Wydatki bieżące

Odnosząc się do stopnia wykonania wydatków bieżących Komisja zwraca uwagę, że niższy niż w latach ubiegłych procentowy stopień wykonania tej części wydatków wynika niestety nie tylko z oszczędności lecz z także rezygnacji z realizacji części zadań. Szczególnie niepokoi błędne planowanie lub niedostateczna determinacja przy realizacji niektórych projektów. Przykładowo na projekt "Poznań stawia na zdrowie", do którego zgłosiło się o ok. 3,5 tys. dzieci mniej niż planowano, a którego realizację częściowo przesunięto na rok 2011, wydatkowano jedynie 32,2% zaplanowanych środków.

O ile pozytywnie należy odnieść się do oszczędności dokonanych w niektórych dziedzinach (np. zadania z zakresu gospodarki komunalnej), to jednak należy zwrócić uwagę,

że należałoby wykazać większą aktywność we wdrażaniu niektórych projektów skierowanych do mieszkańców miasta, która prowadziłaby do maksymalnego wykorzystania przeznaczonych na nie środków. Mimo tych uwag Komisja pozytywnie ocenia realizację wydatków bieżących w roku 2010.

2.3 Wydatki majątkowe

Stopień realizacji wydatków majątkowych jest niepokojąco niski. W okresie ostatnich 10 lat jest to drugi najgorszy procentowy wynik realizacji tej kategorii wydatków, wynoszący 73,4% planu i stanowi on o najgorszym wykonaniu wydatków ogółem na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia. Oznacza to, że w 2010 roku nie wydano ogółem 316.508.588 zł. środków przeznaczonych na inwestycje. Procentowy poziom wykonania wydatków majątkowych sytuuje Poznań na 8 miejscu z 10 największych polskich miast. Poziom opóźnień bądź rezygnacji z inwestycji na niespełna rok przed rozpoczęciem w Poznaniu Mistrzostw Europy należy ocenić negatywnie.

W tym miejscu należy jasno wskazać, że opóźnienia znacznej części inwestycji są wynikiem zaniedbań poczynionych nie tylko w roku 2010 lecz także w latach poprzednich. Dodać należy, że permanentnie lekceważono wskazania Komisji Rewizyjnej czynione w latach 2008-2010.

Należy przypomnieć, że już w roku 2008 Komisja Rewizyjna oceniając wykonanie budżetu za rok 2007 wskazywała, że: *"Nie zrealizowano szeregu zaplanowanych inwestycji drogowych, sportowych i służących rozwojowi kultury co rodzi szczególne obawy w aspekcie organizacji EURO 2012 oraz ubiegania się przez Poznań o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury".*

We wniosku absolutoryjnym za rok 2007 Komisja przypominała również swoje stanowisko z 25 września 2007, w którym sygnalizowała zagrożenie realizacji wielu inwestycji.

Ponownie w ramach procedury absolutoryjnej oceniającej wykonanie budżetu za rok 2008 Komisja Rewizyjna wskazywała: *"Niestety drugi rok z rzędu niepokój Komisji budzi realizacja wydatków majątkowych, w tym dotyczących inwestycji w strategicznych z punktu widzenia miasta dziedzinach"* W swojej opinii Komisja enumeratywnie wymieniała 8 opóźnionych inwestycji, które mogą stanąć na przeszkodzie realizacji strategicznych celów miasta:

- *przedłużenie trasy PST do Dworca Zachodniego,*

- *budowa trasy tramwajowej os. Lecha-Franowo,*
- *projektowanie i budowa elementów III ramy komunikacyjnej,*
- *przebudowa ul. Bukowskiej,*
- *opracowanie koncepcji zagospodarowania fortów,*
- *rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego miasta Poznania,*
- *realizacja projektu Poznańskiej Karty Aglomeracyjnej,*
- *widowisko Światło i Dźwięk na płycie Starego Rynku.*

Z 8 wymienionych w 2009 roku inwestycji jedynie "Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego miasta Poznania" została zrealizowana planowo a w przypadku widowiska "Światło i dźwięk" wydano całość wprowadzonych w ciągu roku do budżetu środków na prace przygotowawcze (ta inwestycja jest już opóźniona o kilka lat). Pozostałe wymienione inwestycje kumulowały istniejące wcześniej opóźnienia również w roku 2010 r.

W ramach procedury oceniającej wykonanie budżetu za rok 2009 Komisja ponownie alarmowała o opóźnieniach dotyczących inwestycji:

- *przedłużenie trasy PST do Dworca Zachodniego,*
- *budowa trasy tramwajowej os. Lecha-Franowo,*
- *odnowa infrastruktury transportu publicznego w związku z organizacją EURO 2012,*

a także podkreślała swoje głębokie zaniepokojenie faktem przenoszenia ważnych zadań inwestycyjnych ujętych w planie 2009 r. na rok 2010 i lata następne wymieniając takie zadania jak:

- *budowa kolektora deszczowego "Łacina",*
- *budowa zespołu sportowych basenów olimpijskich w ramach kompleksu sportowo-rekreacyjnego TERMY MALTAŃSKIE,*
- *przebudowa ul. Bukowskiej w Poznaniu na odcinku od planowanego skrzyżowania z III ramą komunikacyjną (ul. Prosta) do granicy miasta,*
- *przebudowa wiaduktu Antoninek w ciągu ul. Warszawskiej w Poznaniu,*
- *budowa dwujezdniowej ul. Nowe Zawady - etap II - od ul. Głównej do ul. Podwale,*
- *budowa węzła drogowego Dębiec,*
- *przebudowa węzła komunikacyjnego Rondo Kaponiera,*
- *ul. Arcybiskupa Dymka,*
- *budowa szpitala ZOZ Poznań - Nowe Miasto,*
- *budowa szpitala ZOZ Poznań - Nowe Miasto - Oddział Kardiochirurgii - zakup urządzeń medycznych,*

- rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego miasta Poznania,

- realizacja projektu Poznańskiej Karty Aglomeracyjnej,

- przygotowanie widowiska "Światło i dźwięk",

- wiadukt Starołęka - prace przygotowawcze,

- budowa parkingu u zbiegu ulic Szydłowska/Sokoła,

- rozbudowa Biblioteki Raczyńskich,

- adaptacja budynku na siedzibę Teatru Muzycznego,

Komisja wskazywała również w swoim wniosku z roku 2009:

"Ogółem kwota ważnych dla rozwoju miasta inwestycji przeniesionych na rok 2010 i lata następne przekroczyła 200 mln złotych. Szczególnie krytycznie należy odnieść się do tych inwestycji, których wykonanie opóźnia się i przekładane jest od wielu już lat, np. realizacja Poznańskiej Karty Aglomeracyjnej, adaptacja budynku na siedzibę Teatru Muzycznego, przygotowanie widowiska "Światło i dźwięk" czy budowa fontanny przy Pl. Wolności. W przypadku inwestycji opóźnionych w poprzednich latach absolutnym priorytetem winno być nadrobienie zaległości w ich realizacji bądź co najmniej nie pogłębianie opóźnień.

Komisja wnioskuje do Prezydenta o przeprowadzenie rzetelnej analizy przyczyn kilkuletnich opóźnień niektórych inwestycji i podjęcie zdecydowanych działań traktujących priorytetowo nadrobienie zaległości w tych przypadkach. Jednocześnie Komisja pragnie podkreślić, że lekceważenie tej kwestii może być podstawą krytycznej oceny wykonania budżetu w latach następnych".

Mimo jednoznacznych wniosków i apeli Komisji Rewizyjnej w latach poprzednich rok 2010 r. był rokiem kolejnych wykonań znacznie poniżej planu i jeszcze bardziej widocznych opóźnień, które dotyczyły tych samych inwestycji:

- **przedłużenie trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST) do Dworca Zachodniego w Poznaniu** (83,7 % planu na rok 2010),
- **budowa trasy tramwajowej Os. Lecha – Franowo w Poznaniu** (77,3 % planu),
- **odnowa infrastruktury transportu publicznego w związku z organizacją EURO 2012 w Poznaniu – Etap I i Etap II** (7,7 % planu),
- **fontanna na Pl. Wolności** (2,9 % planu),

- **przebudowa ul. Bukowskiej w Poznaniu (DW 307) na odcinku od planowanego skrzyżowania z III ramą komunikacyjną (ul. Prosta) do granicy miasta** (93,1 % planu),
- **ul. Arcybiskupa W. Dymka** (0,2 % planu),
- **przebudowa węzła komunikacyjnego Rondo Kaponiera** (24,3 % planu),
- **ul. Bułgarska – etap II - od ul. Marcelińskiej do ul. Grunwaldzkiej** (7,3 % planu),
- **przebudowa wiaduktu Antoninek w ciągu ul. Warszawskiej w Poznaniu (DK 92)** (86,7 % planu),
- **budowa Węzła Drogowego DĘBIEC** (25,8 % planu),
- **wiadukt Starołęka – prace przygotowawcze** (0,0 % planu),
- **budowa fragmentu III ramy komunikacyjnej od ul. Hetmańskiej do ul. Krzywoustego oraz budowa przedłużenia ul. Hetmańskiej od Ronda Żegrze do III ramy komunikacyjnej** (9,6 % planu),
- **budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z budową dróg i chodników na terenie os. Ks. Skorupki** (0,0 % planu),
- **budowa kanalizacji deszczowej Szczepankowo-Spławie – etap I** (29,5 % planu),
- **Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna** (0,0 % planu),
- **rozbudowa Biblioteki Raczyńskich** (5,0 % planu),
- **adaptacja budynku na siedzibę Teatru Muzycznego** (4,4 % planu),
- **rewitalizacja jednego z fortów poprzez uczynienie z niego atrakcji turystycznej** (0,0 % planu),

Brak jest usprawiedliwienia, iż 18 bardzo istotnych inwestycji, które napotykały już na opóźnienia i problemy w realizacji w roku 2009 i latach wcześniejszych nie zostało właściwie zrealizowanych również w roku 2010.

Przyczyną takiego stanu jest brak właściwego planowania i nadzoru nad terminową realizacją tych inwestycji w roku 2010 i latach wcześniejszych. O ile bowiem można by wyjątkowo usprawiedliwić opóźnienia w realizacji pojedynczych inwestycji, które są nadrabiane w latach kolejnych, o tyle nie sposób wytłumaczyć względami obiektywnymi i niezależnymi od Prezydenta Miasta wieloletnie, pogłębiające się z roku na rok opóźnienia w realizacji kilkunastu kluczowych z punktu widzenia miasta inwestycji strategicznych.

Należy również podkreślić, że nieterminowość realizacji inwestycji dramatycznie podwyższa koszt ich wykonania, co nie pozostaje przecież bez wpływu na sytuację finansową miasta. Należy wskazać tu kilka przykładów:

Inwestycja	Pierwotnie planowany termin realizacji (wg. WPI)	Obecnie planowany termin realizacji (wg. aktualnego WPF)	Pierwotnie planowany koszt inwestycji	Obecnie planowany koszt inwestycji
Przedłużenie trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST) do Dworca Zachodniego w Poznaniu	2008-2011	2008-2012	60 mln zł.	98,5 mln
Budowa trasy tramwajowej Os. Lecha – Franowo w Poznaniu	2008-2010	2009-2013	152 mln zł.	272 mln zł.
Fontanna na Pl. Wolności	2007	2011	720 tys. zł.	3,7 mln zł
Przebudowa ul. Bukowskiej w Poznaniu (DW 307) na odcinku od planowanego skrzyżowania z III ramą komunikacyjną (ul. Prosta) do granicy miasta	2006-2009	2009-2011	50 mln zł.	164 mln zł.
Przebudowa wiaduktu Antoninek w ciągu ul. Warszawskiej w Poznaniu (DK 92)	2006-2009	2007-2012	60 mln zł.	138 mln zł.
Budowa fragmentu III ramy komunikacyjnej od ul. Hetmańskiej do ul. Krzywoustego oraz budowa przedłużenia ul. Hetmańskiej od Ronda Żegrze do III ramy komunikacyjnej	2004-2007	2007-2011 (prace projektowe) 2016-2018 (realizacja)	43,5 mln zł.	153,5 mln zł.
Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna	2007-2010	2008-2012	32 mln zł.	43,5 mln zł.
Modernizacja szaletów publicznych	2006-2009	2010-2012	785 tys. zł.	2,25 mln zł.
Przebudowa kompleksu Sali Wielkiej CK Zamek	2007-2008	2010-2012	7,7 mln zł.	19,9 mln zł.

Należy również zwrócić uwagę, że poza inwestycjami napotykającymi na trudności w realizacji już przed rokiem 2010 do listy inwestycji realizowanych nieterminowo dołączają kolejne takie jak:

- **Modernizacja ul. Obornickiej (etap I od ronda Obornickiego do ul. Kurpińskiego i etap II od ul. Kurpińskiego do wiaduktu)** (10,1 % planu)
- **Budowa ulicy Nowej Naramowickiej na odc. od węzła Naramowicka do torów PKP** (55,5 % planu)
- **Przebudowa wiaduktu Górczyńskiego wschodniego z ul. Ściegiennego** (5,0 % planu)
- **Przebudowa ul. Grunwaldzkiej do układu dwujezdniowego na odcinku od ul. Smoluchowskiego do ul. Malwowej** (32,7 % planu)
- **Modernizacja obiektów inżynierskich** (82,3 % planu)
- **Rozbudowa ulic: Węgorka – Ptasia – Rumuńska – Wałbrzyska - Marcelińska** (13,5 % planu)
- **Bezprzewodowy Poznań** (0,0 % planu)
- **Zespół Szkół Nr 4 "Łejery" - budowa teatru (5,0% planu)**
- **Modernizacja budynku Domu Dziecka nr 1 przy ul. Swoboda – standaryzacja** (2,7% planu)
- **Uzyskanie standardów przez Dom Młodzieży w Poznaniu przy Al. Wielkopolskiej** (43,3% planu)
- **Utworzenie i pierwsze wyposażenie filii Dziennego Domu Pomocy Społecznej nr 5 przy ul. Łużyckiej** (0,0% planu)
- **Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Poznaniu** (0,0 % planu)
- **Budowa kanalizacji deszczowej Szczepankowo – Spławie – etap II** (5,5 % planu)
- **Budowa kolektora deszczowego „Łacina" (wyposażenie w infrastrukturę obszaru aktywizacji gospodarczej „Łacina")** (24,3 % planu)
- **Modernizacja szaletów publicznych** (0,3 % planu)
- **Budowa sieci automatycznych toalet na terenia miasta Poznania** (0,2 % planu)
- **Nowa Gazownia – Rewitalizacja Starej Gazowni** (0,2 % planu)
- **Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego w Poznaniu – kolebki państwowości i chrześcijaństwa w Polsce** (62,7 % planu)
- **Przebudowa kompleksu Sali Wielkiej CK Zamek** (3,1 % planu)
- **Przebudowa i renowacja zabytkowego obiektu Muzeum Literackiego im. H. Sienkiewicza w Poznaniu** (0,0 % planu)
- **Rozbudowa budynku Malarni i zaplecza sceny** (9,3 % planu)

Łącznie liczba inwestycji nie realizowanych planowo obejmuje 39 pozycji, z czego 18 dotyczy inwestycji z wieloletnimi opóźnieniami. Stopień realizacji inwestycji w roku 2010 należy więc ocenić jako krytyczny odnajdując przyczyny takiego stanu w braku właściwego planowania i nadzoru nad realizacją inwestycji w roku 2010 i latach wcześniejszych.

Fatalnym efektem ubocznym wskazanych opóźnień jest znaczne podrożenie realizacji szeregu inwestycji co dziś wpływa już w znaczny sposób na kondycję finansów miasta a w przyszłości może zmusić do rezygnacji z bardzo wielu projektów już rozpoczętych.

Komisja Rewizyjna oraz Rada Miasta Poznania przez trzy lata z rzędu (2008-2010) zwracały uwagę na niepokojący stan wykonania wydatków majątkowych, wskazując, że lekceważenie tej kwestii może być podstawą krytycznej oceny wykonania budżetu w latach następnych. Pogłębiający się poziom opóźnień kluczowych z punktu widzenia miasta inwestycji oraz jeden z najniższych poziomów procentowego wykonania wydatków majątkowych na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia musi być przedmiotem negatywnej oceny Komisji.

2.4 Stopień zadłużenia

Stopień zadłużenia miasta należy ocenić jako wysoko niepokojący. Paradoksalnie, brak terminowej realizacji inwestycji, i związane z tym znaczne mniejsze wydatki majątkowe, uchroniły budżet przed zbliżeniem się do dopuszczalnego ustawowo progu zadłużenia. Trudno jednak uznać, że jest to dobra okoliczność - należy raczej stwierdzić, że miasto mimo braku planowej realizacji licznych inwestycji skokowo podwyższa swój poziom zadłużenia i znajduje się w trudnej sytuacji finansowej.

2.5 Konkluzja

Po dokonaniu całościowej oceny wykonania budżetu miasta za rok 2010 Komisja Rewizyjna negatywnie opiniuje wykonanie budżetu i wnioskuje o nieudzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Poznania za rok 2010 r.

...

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej